

єдиного стандарту екологічної звітності досі не розроблено.

1. Дейлі Г. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку: Пер. с англ. – К., 2002. – 312 с.
2. Гринів Л.С. Екологічно збалансована економіка: проблеми теорії. – Львів, 2001. – 240 с.
3. ДСТУ ISO 14001-97. Системи управління навколишнім середовищем; ДСТУ ISO14010-97. Настанови щодо здійснення екологічного аудиту. – К., 1998.
4. Про екологічний аудит: Закон України № 768-IV від 24.06.2004 р.
5. Положение „Учет экологических вопросов при аудите финансовой отчетности” / В кн.: Международные стандарты аудита и Кодекс этики профессиональных бухгалтеров (1999). – М., 2000. – С.569-598.
6. Максимів Л. Тенденції розвитку екологічно орієнтованого бухгалтерського учета. // Бухгалтерський учет и аудит. – 2005. – № 5. – С.18-24.
7. Бородин А.И. Эколого-экономическое управление предприятием. – М.: ТЕИС, 2006. – 332 с.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності”, затв. Наказом Міністерства фінансів України №87 від 31.03.99 р.

Отримано 07.10.2009

УДК 338.516.45

З.М.МОЧАЛІНА, Н.І.СКЛЯРУК, кандидати екон. наук,

Є.В.ГАВРИЛІЧЕНКО

Харківська національна академія міського господарства

ПРОБЛЕМИ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПОСЛУГИ З УТРИМАННЯ БУДИНКІВ І СПОРУД ТА ПРИБУДИНКОВИХ ТЕРИТОРІЙ

Розглядаються проблемні питання щодо формування тарифів на послуги з утримання будинків і прибудинкових територій, надається критична оцінка формування діючих тарифів, пропонуються методичні підходи до формування тарифів.

Рассматриваются проблемные вопросы формирования тарифов на услуги по содержанию домов и придомовых территорий, дается критическая оценка формирования действующих тарифов, предлагаются методические подходы формирования тарифов.

The problems of tariffs formation for the maintenance of houses and house territories services are considered, the critical estimation of the operating tariffs formation is given, methodical approaches of tariffs formation are offered.

Ключові слова: ціноутворення, тарифи, граничний рівень, комунальне господарство, конфлікт інтересів, заходи.

Оцінка ціноутворення на послуги підприємств житлово-комунальної галузі потребує удосконалення методичного забезпечення, бо існуючі методики формування цін недосконалі і не стимулюють ефективності їх діяльності.

Проблеми ціноутворення та ціноутворення в житлово-комунальному господарстві зокрема, знайшли своє відображення в працях ряду науковців та практикуючих економістів [1-5].

Мета даної статті – показати окремі недоліки ціноутворення в існуючій методичній базі і винести певні пропозиції щодо його поліпшення.

В Порядку [6] передбачається, що «під час формування тарифу на послуги повинна забезпечуватися прозорість усіх його складових з визначенням вартості кожної з них в розрахунку на 1 м² загальної площі квартири». По-перше, викликає сумнів база розподілу вартості послуг, оскільки не враховується кількість осіб, які проживають на цій площі. Наприклад, з 1.03.2009 р. в тарифі за житлово-комунальні послуги м.Харкова передбачено, що лише прибирання прибудинкових територій в загальному тарифі займає до 42% і на 1 м² приходиться 0,414 грн. практично за всіма жилими будинками міста, незалежно від розміру прибудинкової території, числа обслуговуючих її двірників, наявності на перших і цокольних поверхах торгівельних і офісних приміщень, періодичності прибирання території та ін.

До Переліку [7] увійшли:

1.	Прибирання прибудинкової території
2.	Вивезення та утилізація твердих побутових і негабаритних відходів
3.	Технічне обслуговування ліфтів
4.	Обслуговування систем диспетчеризації
5.	Технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем водопостачання
6.	Технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем водовідведення
7.	Технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем тепlopостачання
8.	Технічне обслуговування внутрішньобудинкових систем гарячого водопостачання
9.	Обслуговування димовентилляційних каналів
10.	Очищення дворових туалетів та приямків
11.	Освітлення місць загального користування
12.	Енергопостачання для ліфтів

В той же час у Порядку [6] передбачено встановлення тарифів «по кожному будинку окремо залежно від кількісних показників фактичного надання послуг з урахуванням забезпечення належного санітарно-гігієнічного, протипожежного, технічного стану будинків і споруд та прибудинкових територій згідно з типовим переліком послуг». Таким чином, тарифи на послуги з утримання будинків, запропоновані жителям міста не враховують ряду послуг, передбачених в типовому переліку, проте є спірні моменти щодо включення обслуговування внутрішньобудинкових систем опалення, гарячої і холодної води, що з огляду на рівень і склад тарифів відповідних комунальних підприємств та рівень встановлених норм водопостачання викликає непорозуміння. Враховуючи рівень і якість обслуговування за вищеназваними послугами

гами, слід сказати, що місцевим органам влади слід кардинально переглянути установлені непрозорі тарифи і норми споживання послуг комунальними підприємствами, але і врахувати, що в багатьох громадах відсутні організації, що надають спеціалізовані послуги з ремонту комунікацій в квартирах, що в свою чергу сприяє проявам хабарництва з боку деяких працівників цих підприємств.

По-друге, викликає сумнів формування накладних витрат, рівень яких не може бути «прозорим» споживачу, оскільки за Порядком [6] вони плануються виходячи з фактичних витрат за попередній рік у відсотках до фонду заробітної плати основних робітників. Оскільки прибирання території має найбільшу питому вагу в тарифі, можна лише здогадуватися, наскільки високий рівень планових накладних витрат у тарифі, з огляду на структуру житлово-комунальних організацій.

Враховуючи, що вже у 2008 р. тарифи на послуги з прибудинкового обслуговування включали майже 100% рівень оплат населенням, без дотацій місцевого самоврядування (харків'яни – 100%), існуюча система ціноутворення з динамічно зростаючими тарифами на житлові послуги, не знімає конфлікту інтересів споживачів і комунальних підприємств, а за безконтрольного рівня накладних витрат і установленної бази нарахування плати за послуги та зменшення реальної платоспроможності населення скоріше провокує їх.

По-третє, існуюча методика встановлення тарифів не заохочує керівництво комунальних підприємств підвищувати свою ефективність (зменшувати постійні витрати). Зростання тарифів в умовах кризи може призвести лише до росту неплатежів, зростання сум субсидій (а це виплати з дефіцитного Держбюджету, яких може і не бути) за оплату послуг також не вирішить проблем розвитку цього сектору комунального господарства, а лише їх поглибить. Потрібно ретельно проаналізувати стан оплат за експлуатацію жилих площ населенням, бо як відомо, громадяни, що отримують субсидії мусять оплачувати послуги стабільно, відкритим залишається питання стану оплат громадян, що є власниками значних квартирних площ або декількох квартир.

Грунтуючись на тому, що рівень оплат за житлові послуги у минулому році були задовільні (за звітом КП «Жилкомсервіс» м.Харкова, у 2008 р. понад 90%), на нашу думку, слід впроваджувати метод регулювання тарифів шляхом встановлення їх граничного рівня, що дасть можливість підприємствам виграти у короткостроковій перспективі завдяки збереженню рівня надходжень. Прийнятий Порядком [6] рівень рентабельності у формуванні тарифів «не вище 30%» дасть мож-

ливість здійснювати певні інвестиційні заходи відносно жилого фонду.

Встановлення граничного рівня цін повинно супроводжуватися детальною перевіркою виконання штатної дисципліни, виключення проміжних ланок управління (що сприятиме більш ефективному використанню місцевих бюджетів і коштів платників), перевіркою виконання нормативів обслуговування та ін.

Крім того, для усунення конфлікту з інтересами споживачів послуг, відповідним розробникам цінової політики, для прозорості діяльності житлово-комунальних організацій, слід формувати вартість послуг за «центрами витрат» (наприклад, вивозу сміття з одного контейнеру, вартість прибирання 100 м² прибудинкової території та ін.) і розробити механізми контролю виконання наданих послуг з боку їх споживачів задля уникнення росту накладних витрат та зловживань при оцінці обсягів наданих послуг. Перехід до ведення бухгалтерського обліку по «вартісних центрах» допоможе керівникам підприємств цілеспрямовано розробляти програму зменшення витрат, що в результаті сприятиме підвищенню ефективності роботи підприємств у цілому.

В сучасних умовах населення є найбільшим споживачем комунальних послуг, а надходження від оплати за спожиті послуги є основним джерелом доходів будь-якого комунального підприємства. Населення розраховується грошовими коштами, що є дуже важливим в умовах дефіциту оборотних коштів, присутньому практично всім комунальним підприємствам країни, тому комунальним підприємствам слід зосередити увагу на цій групі споживачів, координуючи зростання цін, виходячи із змін її реальних доходів.

Враховуючи, що комунальні підприємства не мають дієвих важелів боротьби з неплатниками, щодо застосування штрафних санкцій і припинення надання послуг, та платоспроможність переважної більшості населення, яке не в змозі платити за постійно зростаючими тарифами, реальна оплата за комунальні послуги, в тому числі і за прибудинкове обслуговування, може динамічно зменшуватись щодо нарахованих сум за надані послуги.

Тому комунальні підприємства при прийнятті відповідальних рішень повинні виходити з пріоритетів громади. Прозорість дій комунальних підприємств, врахування пропозицій, думок та зауважень населення щодо вирішення проблем життєзабезпечення сприятиме їх розвитку і укріпленню фінансового стану.

На нашу думку, запропоновані заходи певним чином дадуть змогу захистити інтереси споживачів щодо необгрунтованого завищення тарифів, сприятимуть забезпеченню надання послуг споживачам належної якості, раціональному плануванню місцевих бюджетів і сприя-

тимуть більш ефективному використанню ресурсного потенціалу житлово-комунальних підприємств.

1. Гура Н.О. Облік у житлово-комунальному господарстві: теорія і практика. – К.: Знання, 2006. – 351 с.

2. Корінев В.Л. Цінова політика підприємства. – К.: КНЕУ, 2001. – 123 с.

3. Бабак А. В., Лисенко Н. М. Собівартість комунальних послуг у бухгалтерському обліку та в ціноутворенні // Аспекти тарифної реформи. – 2003. – №1. – С.13-21.

4. Лисенко Н., Бабак А. Посібник з бухгалтерського обліку для підприємств комунальної галузі. – К.: Держжитлокомунгосп, ПАДКО/АМР США, 2004. <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1041.7233.0>.

5. Чернышов Л.Н. Ценовая и тарифная политика в жилищно-коммунальном хозяйстве. – М.: Книжный мир, 1998. – 248 с.

6. Порядок формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій: Постанова КМУ від 12.07.2005 р. №560.

7. Перелік послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, мінімально необхідних для забезпечення санітарно-гігієнічних вимог проживання та перебування в приміщеннях, забезпечення технічних вимог до експлуатації будинку, підтримання несучої спроможності конструкцій та експлуатаційних характеристик внутрішньо-будинкових мереж і систем: Рішення Харківської міськради №72 від 20.02.09 р.

Отримано 18.09.2009

УДК 658.7

Т.В.ЦОЛОКОВА, канд. екон. наук

Східноукраїнський національний університет ім. В.Даля, м.Луганськ

ОЦІНКА СОБІВАРТОСТІ ОСНОВНОЇ ПРОДУКЦІЇ В ГЛОБАЛЬНИХ ЛАНЦЮГАХ ФІНАНСОВО-ВИРОБНИЧИХ ВІДНОСИН

В межах аксіоматичної теорії економічного аналізу (АТЕА) досліджена схема бухгалтерського обліку і аналізу логістичних витрат, які супроводжують виробництво та збут основної продукції в глобальних ланцюгах фінансово-виробничих відносин. Сформульовано апарат оцінки вартості ривайвінгу з використанням модифікованих ідей маржиналізму.

В пределах аксиоматической теории экономического анализа (АТЭА) исследована схема бухгалтерского учета и анализа логистических расходов, которые сопровождают производство и сбыт основной продукции в глобальных цепях финансово-производственных отношений. Сформулирован аппарат оценки стоимости ривайвинга с использованием модифицированных идей маржинализма.

Scheme of accounting and analysis of logistic costs used in production and realization of main products in global financial and productive relations in measures of axioma theory of economic analysis is treated.

Ключові слова: собівартість, бухгалтерський облік і аналіз, логістика, ривайвінг, витрати, глобальний ланцюг фінансово-виробничих відносин.

Сучасний підхід до проблем обліку і аналізу господарської діяльності підприємства (фірми) пов'язаний з суттєвим використанням ідей логістичного обслуговування постачальницько-виробничо-розподіль-